

valtiovarainministeriö@vm.fi
jukka.vanhanen@vm.fi

Lausunto

Viite Lausuntopyyntö 7.6.2017
VM066:00/2017

Lausunnon antaja Koulutusrahasto

Päivämäärä 16.6.2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Koulutusrahastolta on pyydetty lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Koulutusrahasto on antanut edellisen tulorekisterijärjestelmää koskevan lausunnon valtiovarainministeriölle 25.8.2016.

Koulutusrahasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää pyydettyinä lausuntoinaan seuraavaa.

Tiivistelmä lausunnon pääkohdista

- Koulutusrahaston näkemyksen mukaan rahaston edellisellä lausuntokierroksella esille nostamat puutteet ovat lausuttavan olevan hallituksen esityksen osalta suurilta osin korjaantuneet. Palkkatietojen osalta tietosisältö on kiinnitetty, mutta etuustietojen osalta sisällön määrittelytyö on edelleen kesken.
- Rahasto yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan täydentävien tietojen mukaan ottaminen tulorekisterin tietosisältöön on tulotietojärjestelmän tavoitteiden ja tulorekisterin käyttötarkoituksen kannalta välttämätöntä.
- Koulutusrahasto katsoo, että sosiaalivakuutuslainsäädännön tulokäsitteiden selkeyttäminen on tärkeää. Mahdolliset muutokset toteutetaan edunsaajan näkökulmasta kustannusneutraalisti etuuslajeittain. Tulokäsitteiden selkeyttäminen vähentäisi tulorekisterin käyttäjien ja suoritusten maksajien hallinnollista taakkaa.

- Koulutusrahasto pitää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä tai myöhästy-
misestä seuraavia hallinnollisia sanktioita välttämättöminä rekisterin oikeelli-
suuden ja ajantasaisuuden kannalta.

Tulorekisterin tietosisältö

Hallituksen esityksen mukaan tulorekisterin tietosisältö määrittäisi tiedon käyttäjiä koskevissa erityislaeissa säädettyjen ilmoittamisvelvollisuutta ja tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten pohjalta. Tuloja koskeva tietosisältö jakaantuisi lain 6 §:ssä säädettyihin säännönmukaisesti ilmoitettaviin tietoihin sekä lain 7 §:ssä säädettyihin tulotietoja täydentäviin tietoihin.

Säännönmukaisesti ilmoitettavien tietojen osalta tietosisältö on määritetty suoritusten maksajiin kohdistuvien pakollista ilmoittamisvelvollisuutta koskevien säännösten mukaisesti siten, että niiden perusteella ainakin verohallinto, eläkelaitokset, työttömyys-
vakuutusrahasto sekä tapaturma- ja ammattitautivakuuttamista harjoittavat vakuutus-
yhtiöt voisivat luopua nykyisistä palkkoihin ja sosiaalietuuksiin liittyvistä vuosi-
ilmoituksista.

Säännönmukaisesti ilmoitettavien tietojen lisäksi tulorekisteriin talletettaisiin myös eräitä tulotietoja täydentäviä tietoja, jos työnantaja ne ilmoittaa tulorekisteriin tallet-
tavaksi. Täydentävät tiedot täsmentäisivät säännönmukaisesti ilmoitettavia tietoja,
jotka eivät muutoin olisi riittäviä esimerkiksi lakisääteisten etuuksien toimeenpanossa.

Täydentävien tietojen tallettaminen rekisteriin

Tulorekisterihankkeen valmistelussa on käyty keskusteluja siitä, voidaanko täydentä-
viä tietoja tallentaa tulorekisteriin, kun niiden käyttötarve ilmenee lähtökohtaisesti vas-
ta rekisteriin tallettamisen jälkeen ja on mahdollista, ettei käyttötarvetta ilmene lain-
kaan useimpien rekisteröityjen kohdalla koko tietojen säilyttämisaikana.

Koulutusrahasto yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkemykseen, että täyden-
tävien tietojen tallettaminen rekisteriin on tulotietojärjestelmän tavoitteiden ja tulore-
kisterin käyttötarkoituksen kannalta välttämätöntä. Koulutusrahasto painottaa, että
sen toimeenpaneman aikuiskoulutustuen myöntäminen ei ole mahdollista ilman täy-
dentäviä tietoja. Jos työnantaja ei ole ilmoittanut täydentäviä tietoja tulorekisteriin tai
on ilmoittanut niistä vain osan, on Koulutusrahaston pyydettävä tukihakemuksen rat-
kaisemiseksi tarvittavat tiedot erikseen.

Täydentävien tietojen ilmoittamisen vapaaehtoisuus

Hallituksen esityksessä tuodaan ilmi, että täydentävien tietojen ilmoittaminen tulore-
kisteriin olisi työnantajille vapaaehtoista, koska valmistelun yhteydessä tehtyjen selvi-
tysten mukaan niitä koskeva pakollinen ilmoittamisvelvollisuus olisi aiheuttanut osalle
pienimmistä työnantajista siinä määrin ylimääräistä taakkaa, ettei pakollista ilmoitta-
mista nähty perustelluksi.

Hallituksen esityksessä todetaan niin ikään, että arvion mukaan kuitenkin 70–80 pro-
sentilla työnantajista olisi valmius ilmoittaa kyseiset tiedot suoraan palkanmaksujär-

jestelmistään. Koulutusrahasto pitää hyvänä sitä, että hallituksen esityksessä on todettu perustelut, miksi kaikki rekisteriin ilmoitettavat tiedot eivät voi olla pakollisia.

Koulutusrahasto pitää hallituksen esityksessä todettua arviota täydentävien tietojen ilmoittamisvalmiudesta hyvin positiivisena sosiaalietuuksien toimeenpanon kannalta. Toteutuessaan toimintamallilla olisi merkittävä vaikutus myös Koulutusrahaston etuuspalvelun tehostumisessa.

Tulokäsitteiden selkeyttäminen ja hallinnollinen taakka

Hallituksen esityksessä on tuotu esiin, että tiedon käyttäjien tietotarpeet vaihtelevat muun muassa siitä syystä, että näiden soveltamassa lainsäädännössä tulokäsitteet monesti poikkeavat toisistaan. Osa tiedon käyttäjistä arvioi esimerkiksi tuloa maksuhetken ja osa ansaintahetken mukaisesti ja osalla tulokäsitemäärittely on toisen tiedonkäyttäjän tulokäsitetä laajempi.

Edellä esitettyyn liittyen Koulutusrahasto katsoo, että sosiaalivakuutuslainsäädännön tulokäsitteiden selkeyttäminen on tärkeää. Tulokäsitteiden selkeyttäminen vähentäisi tiedon käyttäjien ja suoritusmaksajien hallinnollista taakkaa.

Hallinnolliset sanktiot ja myöhästymismaksu

Myöhästymismaksusta on esitetty säädettäväksi lain 23 §:ssä.

Koulutusrahasto pitää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä tai myöhästymisestä seuraavia hallinnollisia sanktioita välttämättöminä rekisterin oikeellisuuden ja ajantasaisuuden turvaamiseksi.

Lisätietoja asiassa antaa:

Elina Pajula
johtava lakimies
Koulutusrahasto
puh 040 762 1407

Helsingissä kesäkuun 16. päivänä 2017

Koulutusrahasto

Kati Korhonen-Yrjänheikki
toimitusjohtaja
puh 040 700 3335